

Rekommandation 9/2023 - Å styrke og utvide samarbeidet innen forskning og kompetanse om nukleær virksomhet og dekommisjonering

Rekommandationen har følgende ordlyd

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- at etablere ett Nordisk senter for Nukleær Kompetanse for å skape nye og bedre muligheter for å sikre:
- en höjd utbildningsnivå för arbetskraften inom den nukleära sektorn (både arbetare och tjänstemän)
 - nordiska kompetenser samordnas och utnyttjas bättre till nytta för alla nordiska länder
 - det miljö- och säkerhetsmässiga arbetet inom den nukleära sektorn säkras
 - nordiska resurser kan exporteras, samordnas och stärkas så att Norden kan ta en ledande roll inom nukleär kompetensutveckling.

Svar fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Råd adresserer med denne rekommandation en akut udfordring i dele af Norden vedrørende mangel på kvalificeret personale inden for det nukleare område, både hos virksomheder og myndigheder. Nordisk Ministerråd deler Nordisk Råds opfattelse af vigtigheden af at have et beredskab, der sikrer ansvarlig og effektiv anvendelse af kernekraft samt forsvarlig håndtering og deponering af radioaktivt affald.

Det er imidlertid udelukkende Sverige og Finland, som anvender kernekraft som energikilde. Kompetencebehovet er derfor i den øvrige del af Norden primært knyttet til håndtering af radioaktivt affald og, for så vidt angår Norge og Danmark, afvikling af forsøgsanlæg.

Hvad angår Nordisk Råds rekommandation om etablering af et nyt og selvstændigt kompetencecenter, kan det ikke udelukkes, at et sådant center kunne have gavn i en bredere kontekst end blot forskning inden for kerneenergisikkerhed og nedlukning, eksempelvis via øget fokus på kompetenceudvikling af en bredere gruppe af medarbejdere. Nordisk Ministerråd vurderer imidlertid, at der allerede eksisterer samarbejder med relevante aktører inden for området, som i stor udstrækning opfylder det samme formål som det foreslåede center. Derfor bør eventuelle nye tiltag på dette område integreres og forankres her.

Det gælder NordForsk (Centers of Excellence, forskningsnetværk og strategiske forskningsprogrammer) og ikke mindst Nordic Nuclear Safety Research (NKS), som er et nordisk forum for forskning, kompetenceopbygning, erfaringsudveksling og netværk inden for nuklear og strålingssikkerhed. NKS fokuserer især på reaktorsikkerhed, nedlukning og beredskab. Finansieringen kommer fra nordiske myndigheder, dvs. Beredskabsstyrelsen i Danmark (DEMA), Økonomi- og beskæftigelsesministeriet i Finland (MEAE), Strålingssikkerhedsmyndigheden i Island (GR), Strålings- og nukleare sikkerhedsmyndighed i Norge (DSA) og Strålingssikkerhedsmyndighed i Sverige (SSM). Samarbejdet er derudover samfinansieret af en række virksomheder og organisationer.

Flere af de nordiske lande deltager endvidere aktivt i projekter rettet mod kompetenceudvikling i regi af Euratom-programmet, som udover at finansiere EU's egne nukleare forskningsaktiviteter yder støtte til forsknings-, koordinerings- og efteruddannelsesaktiviteter i landene.

Baseret på disse eksisterende samarbejder og programmer mener Nordisk Ministerråd, at oprettelsen af et selvstændigt center ikke bør prioriteres med midler fra Nordisk Ministerråd.

Nordisk Ministerråd støtter løbende initiativer, der sigter mod at imødekomme arbejdsmarkedets behov for kompetencer, især inden for den grønne omstilling. Dette forventes at være en central og tværgående prioritet i kommende samarbejdsprogrammer fra 2025. Endelig er det værd at fremhæve Nordisk Ministerråds fokus på at styrke STEM-kompetencer på tværs af uddannelsesniveauer, hvilket har været en særlig prioritet under det islandske formandskab for Nordisk Ministerråd og fortsætter under det nuværende svenske formandskab.

Nordisk Ministerråd anser hermed, at rekommandationen ikke er opfyldt.

[Sted], den [Vælg dato]

[Underskrivere]